

'Güneşin Zaptı' Bir Dans; Bir İzlenim:

Özlem Temizkan, Aralık 2017

'Bir' nedir? İnsan mıdır, kadın mıdır, erkek midir, çocuk mudur? Herkesin birbirine benzemesi/benzetilmesi midir? Nefes midir, dans mıdır, performans mıdır? Hepsi midir, hiç biri midir?

'Güneşin Zaptı' hem hepsidir hem de hiç biridir. İzleyici neyi alımlarsa odur. İzleyiciye' boş alan' bırakan ama hem de göz dolduran bir dans tiyatrosudur. Yer yer kalbimizi sıkıştıran, düşündüren, hissettiren, yoran, üzen ama en sonunda da sadece izleyici için o anda orada olan, ona kendini çok özel hissettiren bir performansdır. Tekrarı mümkün olmayan, tıpkı geri alınamayan zaman gibi, o gün ne hissediyorsanız, dikkatinizi ne kadar toplayabiliyor ve hayatınızda o güne kadar modern sanat hakkında neler öğrenebildiyse/öğrenemediyse, ne anlayabildiyse/anlayamadıysanız işte odur. 'Kavramsal Sanat', 'Fütürizm', 'Minimalizm' benim görebildiklerim. Yakın zamanda Julian Rosefeldt'in 'Manifesto' filmiyle tekrar üzerine düşünmeye başladığımız modern sanatla izleyicinin zorlu bir sınavı var aslında. Her şeyi anlamlandırmayı seven, ritme kendini kaptırmaya bayılan biz izleyiciler için farklı bir dans manifestosu yazılıyor adeta sahnede. Ritm, nefes gibi bizim kültürümüzde aşına olduğumuz bölümleri almak daha kolay iken, 'matematiksel yazılım' diline ait olan yüzlerce kez tekrarlanan 'bir' in olduğu bölümleri kendimize katmakta zorlanıyoruz. Belki de katmamak ve 'yabancılaşmak' daha iyidir. Belki de böylece tek düze olan hayatımızı; özellikle kalın koyu renk ceketlerin iş hayatını çağrıştırdığı sahneyi izleyerek 'katharsis' sağlıyoruz. Kabuklardan, dış giysilerden arınıp bebek tulumuna benzer siyah beyaz giysilerin olduğu son kısım insanın en iç katmanlarını ortaya çıkarıyor sanki. Ta nefese kadar inip, nefesle hem kahkaha atabilir hem de acıdan kasılabiliriz. Tekrarlanan bu jestlerin hangisi olduğuna bir türlü karar veremiyoruz. Nedense insanın hep gülmesini isteriz ama daha çok da acı çekeriz; işte tam da bu yüzden ikisi içiçe geçmiş sahnede de...

Filiz ve Mustafa muhteşem performanslarıyla bizi alıp garip 'bir' yolculuğa çıkarıyorlar. Sırasıyla 20 ve 30 yıldır tiyatro araştırma laboratuvarında dans eden; dans, performans, gösteri, tiyatro, metin, söz, nefes, koreografi üzerine kafa yoran/yorduran bu 'bir' kadın ve 'bir' adam bedenleri/nefesleri/enerjileri/sinerjileri ile çıktıkları yolculuğa bizi de davet ediyorlar. Çoğu zaman uyumlu bazen de uyumsuz danslarıyla bizi güneşi zapt etmeye çağırıyorlar. Edebilir miyiz? Kimbilir belki de mümkündür...